

Dyscalculie protocol

Comenius College

Schooljaar 2024-2025

Locatie

Bisonlaan 1
1217 GH Hilversum

Post

Postbus 153
1200 AD Hilversum

Contact

035 621 57 51
info@comeniusnet.nl

1. Inleiding

Rekenen en rekenvaardigheid zijn hoog op de maatschappelijke en politieke agenda gekomen. Om in de maatschappij van de 21ste eeuw te kunnen functioneren hebben alle burgers een fundamenteel niveau van 'functionele gecijferdheid' nodig. Er is vanuit de overheid wetgeving opgesteld en beleid ontwikkeld met betrekking tot rekenen. In het voortgezet onderwijs zijn de rekentoetsen 2F en 3F geïntroduceerd en wordt rekenonderwijs aangeboden. Voor rekenzwakke leerlingen is het ERWD₂ protocol opgesteld (Protocol Ernstige RekenWiskunde-problemen en Dyscalculie 2012). Dit protocol biedt handvatten voor het inrichten van goed rekenonderwijs. Het beleid van school is gebaseerd op het landelijke ERWD₂ protocol.

2. Wat is dycalculie?

Men spreekt van dycalculie als ernstige rekenproblemen, ondanks langdurige deskundige begeleiding en zorgvuldige afstemming, hardnekkig blijken en onveranderd blijven bestaan. De definitie van dycalculie luidt:

"dycalculie wordt gekenmerkt door hardnekkige problemen met het leren en vlot en accuraat oproepen of toepassen van reken- en wiskundekennis"

Het ERWD₂ protocol maakt onderscheid tussen dycalculie en ernstige rekenproblemen. Ernstige rekenproblemen kunnen onderstaan als er onvoldoende afstemming wordt gerealiseerd tussen het rekenonderwijs en de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De kenmerken van het onderwijs sluiten dan niet of onvoldoende aan bij (aangeboren of verworven) kenmerken van de leerling. Deze leerlingen kunnen vaak goed profiteren van instructies die op maat gegeven worden en laten progressie zien in de verworven rekenvaardigheden.

3. Leerlingen met een dycalculieverklaring

In toenemende mate wordt dycalculie bij een leerling al op de basisschool gesignaleerd. Steeds vaker komen leerlingen in de brugklas met een dycalculieverklaring. Bij deze leerlingen is dycalculie officieel vastgesteld. Er is over hem een rapport gemaakt waarin door een erkend deskundige (een psycholoog of orthopedagoog met minimaal BIG-registratie²) wordt verklaard dat de betreffende leerling in aanmerking komt voor tegemoetkomingen. Een kopie van dit rapport dient in het leerling-dossier te zijn opgenomen.

Op het Comenius wordt aan leerlingen met dycalculie geen remedial teaching (RT) meer gegeven. Door het verkrijgen van een dycalculieverklaring is vastgesteld dat de problematiek hardnekkig is en er minimaal al een half jaar RT is geboden. De focus komt meer te liggen op het dispenser en compenseren bij de reken en wiskunde onderdelen op school. De remedial teaching op school is gericht op het ondersteunen van de vakdocent met betrekking tot de ondersteuningsbehoeften van leerlingen tijdens de les. Wel kan op school begeleiding geboden worden vanuit de RT bij korte en gerichte hulpvragen (1 a 2 individuele bijeenkomsten). Aangeraden wordt dat de leerlingen met dycalculie naar de steunlessen rekenen gaan. Indien de leerling meer ondersteuning nodig heeft, wordt er naar externe hulp verwezen.

4. Faciliteiten

De leerlingen op het Comenius College met dyscalculie krijgen een dyscalculiekaart, waarop aangekruist staat van welke faciliteiten ze gebruik mogen maken. Naar aanleiding van de gegevens uit het dyscalculierapport en in overleg met de leerling wordt de dyscalculiekaart ingevuld. De faciliteiten waar de leerlingen met dyscalculie gebruik van mogen maken staan aangekruist. De leerling dient deze kaart altijd bij zich te hebben. Ten aanzien van de omgang met leerlingen met dyscalculie zijn de volgende richtlijnen geformuleerd:

- Extra tijd; de leerlingen krijgen extra tijd voor een toets of een vermindering van het aantal vragen bij de vakken wiskunde, rekenen, economie, scheikunde, natuurkunde, aardrijkskunde en bedrijfseconomie.
- Gebruik maken van rekenkaarten 1,2 en 3 van examenblad.nl
- Bij zeer ernstige dyscalculie mogen leerlingen in de onderbouw een rekenmachine gebruiken. Voorwaarde is dat de leerling op de basisschool ook gebruik maakte van een rekenmachine. De remedial teacher en de orthopedagoog beoordelen of de leerling gebruik mag maken van de rekenmachine. In de bovenbouw is voor iedere leerling toegestaan om de rekenmachine te gebruiken.
- De aangepaste rekentoets maken of tijdverlenging krijgen bij de reguliere rekentoets.

5. Dyscalculiescreening

In de eerste maanden van het schooljaar vindt in alle brugklassen een dyscalculiescreening plaats. In het eerste leerjaar neemt het Comenius bij alle leerlingen Diacijfer af om het rekenniveau vast te stellen. Leerlingen die niet het 1F niveau behalen worden, naast de reguliere rekenlessen, ingedeeld bij de steunlessen rekenen. Deze leerlingen krijgen in een kleine groep extra ondersteuning voor de specifieke onderwerpen waar ze op uitvallen. Aan het einde van deze steunlessen wordt wederom Diacijfer afgenomen. Wanneer de leerling niet voldoende heeft geprofiteerd van de steunlessen, hardnekkige rekenproblemen laat zien en niet het 1F niveau heeft behaald, dan maakt de remedial teacher een aanvullende analyse. Er wordt gekeken hoe het rekenen op de basisschool is gegaan, de aanvullende test 'Rekenblokken' wordt afgenomen en de bevindingen van de vakdocenten worden opgevraagd. Aan de hand van deze analyse wordt de leerling, indien nodig, doorverwezen voor een extern dyscalculie onderzoek.